

2017

M. Phil. 1st Semester

SANSKRIT

PAPER-SAN 113

Full Marks : 40

Time : 2 Hours

The figures in the right hand margin indicate full marks.

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतेनैव समाधेयाः

1. चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः — 5×4
- क) सोदाहरणं जल्पलक्षणमालोच्यताम् ।
- ख) भारतीयदर्शने विचारपद्धतौ वादस्य स्थानं निरूपणीयम् ।
- ग) को नाम सिद्धान्तः? सोदाहरणं तत्प्रयोजनं विचारे उपस्थाप्यताम् ।
- घ) सोदाहरणं सभेदञ्च दृष्टान्तलक्षणं स्पष्टीक्रियताम् ।
- ङ) न्यायविचारपद्धतौ तर्कजात्योः का भूमिका ?
- च) दृष्टान्तोदाहरणयोर्मध्ये भेदः युक्त्या प्रतिपाद्यताम् ।

2. चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः —

5×4

- क) को नाम प्रासादवासिन्यायः ? व्याकरणे क्व प्रयुज्यतेऽ यन्यायः ?
सोदाहरणं व्याख्यायताम् ।
- ख) को नाम विप्रतिषेधः ? सोदाहरणं न्यायस्यास्य स्थानं विचार्यताम् ।
- ग) शब्दशास्त्रे आवन्तर्यं कतिविधम् ? कानि च तानि ? अनेकविधे
आन्तर्ये कथं कार्यसिद्धिः ?
- घ) व्याख्यायतां सप्रसङ्गं सोदाहरणम् —
'व्याख्यानतो विशेषप्रतिपत्तिर्न हि सन्देहादलक्षणम्' ।
- ङ) 'उष एति' इत्यत्र सन्धौ 'उपैति' इति कृते सत्यपि अव एहि
इत्यत्र कथं न 'अवैहि' इति?—स्पष्टीक्रियताम् ।
- च) शब्दानुशासने प्रयोगसिद्धौ काकधिकरणन्यायः सोदाहरणमालोच्यताम् ।

—o—

॥ ३॥